

Ekstremvær kan koste 100 milliarder i året

► De økonomiske konsekvensene av mer ekstremvær som følge av klimaendringer kan beløpe seg til mellom 50 og 100 milliarder kroner årlig.

STAVANGER

Hans Asbjørn Aaheim ved Cicero Senter for klimaforskning har ledet et forskningsarbeid som så på samfunnsøkonomiske konsekvenser for klimaendringer i Norge.

Ved en temperaturøkning på mellom 2 og 2,5 grad i 2050 er det tatt utgangspunkt i hvilke verditap som oppstår på infrastruktur, bygninger, maskiner og utstyr ved framtidig ekstremvær. Tallet som forskerne landet på, var et totalt skadetap på 2 prosent årlig fra 2050.

I rene kostnader betyr det et verditap på mellom 50 og 100 milliarder kroner i året fra 2050.

Tallene er selvsagt meget usikre og må tolkes med stor forsiktighet, men det er ingen tvil om at vi snakker om store pengebeløp som følge av mer ekstremvær, sier Hans Asbjørn Aaheim til Aftenbladet.

Mye verre etter 2050

Forholdene forsterker seg ut ifra hvor sterke klimaendringene er og forverrer seg utover århundret.

Vårt budskap er uansett at ingen må ta beslutning ut i fra av et tall, men tallene stadfester imidlertid den økte risikoen som klimaendringene fører med seg, forklarer Cicero-forsker Hans Asbjørn Aaheim.

For ifølge Aaheim kan vi klare oss ganske godt og tilpasse oss fram mot 2050. Men gjør vi ikke noe, blir smerten betydelig etter 2050.

Større ødeleggelser og økte kostnader er resultatet utover i århundret. Kommunesektorens organisasjon KS har slått fast i en rapport at det er billigere å forebygge enn å repa-

Havnivået kommer til å stige der landet hever seg minst: Langs kysten av Sørlandet, Vestlandet, i Lofoten og Finnmark.

rere skadene ved ekstremvær. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har tidligere beregnet at det vil koste minst 2,6 milliarder årlig i en 20-årsperiode å forebygge flomskader, det er et minimumsanslag.

NVE regner med en økning på rundt 20 prosent av flomskader som følge av mer ekstremvær. Ifølge Finans Norge ble det i perioden mellom 2010 og 2013 utbetalt 4,6 milliarder kroner fra forsikringsselskapene for å dekke naturskader.

I tillegg ble det betalt ut 3,3 milliarder i overvanns- og tilbakefallsskader, der vann eller kloakk strømmet inn i hus og kjellere. Finans Norge skriver at værskader nå utgjør omtrent 35 prosent av alle erstatninger knyttet til vannskader på bygninger i Norge.

Stiger flere meter

I rapporten Klima i Norge 2100, som er utført på oppdrag fra Miljødirektoratet, heter det at havnivået kommer til å stige der landet hever seg minst: Langs kysten av Sørlandet, Vestlandet, i Lofoten og Finnmark.

Høyest vannstand inntreffer i forbindelse med stormflo. Da kan vannstanden i de mest ekstreme tilfellene være flere meter høyere enn vanlig. Klimaforskere beregner såkalt returnivå for en gitt periode. Det vil si det

havnivået som i gjennomsnitt vil overstiges én gang i løpet av en 200-årsperiode.

Ifølge rapporten kan vi på Vestlandet forvente at havnivået vil gå over dette 200-årnivået hele 40 ganger i løpet av dette århundret.

Klimaforsker Reidun Gangstø Skaland ved Meteorologisk institutt sier at det de kan gjøre, er å komme med informasjon om hva som er forventet med klimaendringene slik at kommunene kan legge planer for det som kommer.

Utslippskutt er løsningen

Men selv om skadeomfanget og tapet ved ekstremvær øker, viste også arbeidet som Hans Asbjørn Aaheim ledet, at klimaendringer i Norge vil ha økonomiske oppsider for flere sektorer, i hvert fall i en viss periode: Økt landbruksproduksjon, mer skog, mer vannkraft og mer fisk var noen områder som kom gunstig ut, i tillegg til turisme.

Fram mot 2050 kan nemlig flere skiturister komme til Nord-Europa og Norge, som følge av snøfattige vintre i Alpene.

Etter 2050 endrer trendene seg betraktelig som gjør at det blir vanskeligere å forholde seg til klima. Vi er egentlig for seint ute, men skal vi gjøre noe, er det eneste å redusere utslippene av klimagasser. Der har vi i Norge foreløpig ikke gjort noen ting, som andre vestlige land, men det er her vi må begynne tilpassningen til klimaendringene, understreker Aaheim.

HILDE ØVREBEKK LEWIS

hilde.ovrebekk.lewis@aftenbladet.no

TOR GUNNAR TOLLAKSEN

tor.gunnar.tollaksen@aftenbladet.no

God nyhet: Nå flater utslippene ut

PARIS

Den sterke veksten i utslippene av CO₂ flater ut. Årsaken er mindre kullbruk i Kina.

Utslippene av klimagassen har de siste årene økt med 2,4 prosent årlig, men i fjor var veksten på bare 0,6 prosent.

Og her er enda en god nyhet: Ekspertene forventer en svak nedgang i utslippene i 2015.

Kina blir grønnere

Tallene ble offentliggjort på klimatoppmøtet i Paris i går. Det er det internasjonale forsker-nettverket Global Carbon Project som presenterer den årlige analysen i de globale utslippene. Forskere fra Bjerknessenteret i Bergen og Senter for klimaforskning, Cicero, deltar i nettverket.

Stormaktens nedgang i kullforbruk utgjør mesteparten av bruddet i den globale utslippsveksten. Nedgangen forklares med lavere økonomisk vekst i Kina.

Men også raskere vekst i utbyggingen av fornybare energikilder som sol og vind gjør at Kina gradvis vil kvitte seg

med stampelet som klodens utslippsverster.

Halvparten av nedgangen i utslippsveksten er en konsekvens av at Kina har sluppet ut mindre karbon. Det viser at det er de store utslippsaktørene som er nøkkelen til å kutte utslippene, sier Are Olsen, førsteamanuensis på Universitetet i Bergen og Bjerknessenteret. Han er en av fire Bjerknes-forskere som deltar i Global Carbon Project (GCP).

Kullkjempen India

Olsen sier i en pressemelding at forhandlingene i Paris bør fokusere på store utslippsaktører som Kina, USA og EU. Kina står for rundt 27 prosent av verdens CO₂-utslipp.

En annen stormakt, India, er også blitt en tung bidragsyter til utslippsveksten. Landet satser stort på utbygging av kullkraftverk i årene som kommer. Utslippskurvene i store utviklingsland som India blir derfor avgjørende for om de globale utslippene etter hvert vil flate ut og ut, og gjøre det mulig å nå det mye omtalte togradersmålet.

ATLE ANDERSSON

atle.andersson@bt.no

HOTELL & KONFERANSE

Kurs • Konferanser • Firmaturer
Januar/februar: +25%

Se; www.ryfylkefjordhotel.no

RYFYLKE FJORDHOTEL
N-4230 Sand - Tlf. 52 79 27 00
ryhotel@online.no

Julekurven 2015

Aftenbladet vil også i år dele ut julekurver. Fra og med lørdag 5. desember, vil Folkredaksjonen hver uke dele ut en kurv til noen som har gjort en ekstrainsats for sine medmennesker. Vi trenger tips fra leserne til å finne fram til gode kandidater. **Kjenner du et menneske som fortjener en julekurv?**

Send ditt forslag til Stavanger Aftenblad v/ Folkredaksjonen, Postboks 229, 4001 Stavanger, eller via epost til: julekurv@aftenbladet.no

Stavanger Aftenblad